

Sanomia Turusta

N:o 74 – 1.7.1880

Terweisiä Amerikasta asewelwollisuuden kammoojille.

Kirjeessä Amerikasta "Keski-Suomelle" annetaan seuraawa opetus niille, jotka asewelwollisuuden pelosta teeskentelewät sinne muuttawansa:

"Koska tuon uuden asewelwollisuus-lain luullaan tähän aikaan herättäneen entistä enemmän ulosmuuton halua Suomesta, ja koska se kysymys hywin läheltä etenkin meikäläisiä liikuttaa, niin lienee soweliasta wirkkaa täältäkin sananen siihen asiaan. Olemme jolloinkin kuulleet mainittawan jostakin semmoisesta nuoresta miehestä, joka on juuri ehtimäisillensä yhdenkolmatta vuoden ikään, ja joka on nyt päättänyt matkustaa Amerikaan aiwan siitä syystä, kun hän ei muka halua "jokamieheksi". Mutta aina olemme täällä uskoneet, että nämä muutamat herrat owat takasaleissa kaswaneita poikia, joilla ei ole pelkoa asewelwollisuudesta, ja että heitäkään ei ole pakoittanut häpeällinen pelko tämmöiseen päätökseen, waan sanowat sen joksikin tekosyyksi, päästäksensä tyydyttämään seikkailijahaluansa mailmalle. Waikea on uskoa nuorta miestä niin mielettömäksi, joka ei oiwaltaisi, että lähteminen etsimään elatustansa kaukaiselta wieraalta maalta, waatii sata kerta ememmän rohkeutta, lujutta ja ponnistuksia, kuin ne muutamat wiiket kesässä harjoitus-leirissä, jota ruotsalaisten luullaan aina muisteleman, rippikoulussa käyntinsä rinnalla, unhottumattomimpana nuoruutensa aikana. Ulosmuutto on todellakin tainnut tähän aikaan tulla kotimaassamme yleisemmäksi, kuin koskaan ennen, mutta sitä emme woi uskoa asewelwollisuuslain sanottawasti vaikuttaneen; me woimme täällä Amerikassa oiwaltaa todenmukaisemman syyn, jota kotimaassa ei woida niin hyvin huomata. Se on warsin wähän, mitä sanomalehdet woiwat herättää tahi estää ulosmuuttoa, jota vastaan yksityisen kirjewaihdon salainen vaikutus on tästä ajasta sangen suuri. Ystävää kertoo ystävällensä, kuinka owat ajat siellä, kuinka täällä, ja Amerikassa olewa on usein taipuwainen kuvaamaan asiat liiankin loistawilla wäreillä, jota lukiessansa kotimaassa olewa tuttu on kerkeä kuwittelemaan liiankin mustaksi oman kohtalonsa. Wiime aikoina owat ajat tun-

— Terweisiä Amerikasta asewelwollisuuden kammoojille. Kirjeessä Amerikasta "Keski-Suomelle" annetaan seuraawa terweellinen opetus niille, jotka asewelwollisuuden pelosta teeskentelewät sinne muuttawansa:

"Koska tuon uuden asewelwollisuus-lain luullaan tähän aikaan herättäneen entistä enemmän ulosmuuton halua Suomesta, ja koska se kysymys hywin läheltä etenkin meikäläisiä liikuttaa, niin lienee soweliasta wirkkaa täältäkin sananen siihen asiaan. Olemme jolloinkin kuulleet mainittawan jostakin semmoisesta nuoresta miehestä, joka on juuri ehtimäisillensä yhdenkolmatta vuoden ikään, ja joka on nyt päättänyt matkustaa Amerikaan aiwan siitä syystä, kun hän ei muka halua "jokamieheksi". Mutta aina olemme täällä uskoneet, että nämä muutamat herrat owat takasaleissa kaswaneita poikia, joilla ei ole pelkoa asewelwollisuudesta, ja että heitäkään ei ole pakoittanut häpeällinen pelko tämmöiseen päätökseen, waan sanowat sen joksikin tekosyyksi, päästäksensä tyydyttämään seikkailijahaluansa mailmalle. Waikea on uskoa nuorta miestä niin mielettömäksi, joka ei oiwaltaisi, että lähteminen etsimään elatustansa kaukaiselta wieraalta maalta, waatii sata kerta enemmän rohkeutta, lujutta ja ponnistuksia, kuin ne muutamat wiiket kesässä harjoitus-leirissä, jota ruotsalaisten luullaan aina muisteleman, rippikoulussa käyntinsä rinnalla, unhottumattomimpana nuoruutensa aikana. Ulosmuutto on todellakin tainnut tähän aikaan tulla kotimaastamme yleisemmäksi,

tuwasti waurastuneet Amerikkalaiselle työmiehelle, jota vastaan Suomessa on työmiehelle twallista kovempi aika, ja tästä woimme melkein warmasti päättää, että nuot pienet, lukemattomat Atlantin meren poikki lentäneet kirjeet owat tähän aikaan herättäneet Suomesta ulosmuuton halua enemmän kuin mitkään muut syyt. Noista monista kotimaasta tulleista kirjeistä woimme täällä parhaiten nähdä, minkälaista wäkeä sieltä enimmäen aikoo Amerikaan. Melkein aina se on joku onnirikkoinen, taikka se, joka luulee itsensä semmoiseksi. Hywin usein on se joku onnirikkoinen herrasmies, jota puute pakoittaisi työhön, mutta ylen suuri oman arwonsa tunto pitää sen häpeällisenä. Moni alkeiskoulun tai seminaarin läpi käynyt nuorukainen, joka ei luule köyhän kotimaansa ikinä woivan hänen korkeata op-

piansa kyllin palkita, tiedustele kuinka helppo olisi herrana elää Amerikassa. Kowaa kokenut työmies, joka parhaien woisi koettaa onneansa Amerikassa, kyselee sitä vähemmän, mitä onnea siellä olisi tarjona, kuta enemmän hänestä on itseensä luottamusta. Moni ”kylän komea”, kaikki nuoret miehet narrattuansa, haluaapi Amerikkaan, huomaittuansa kohta vanhain piikain joukkoon joutuwansa. Sanalla sanoen: Amerikkaan haluaapi ihmisiä kaikkinaisten syiden tähden, mutta asewelwollisuutta pakoon olemme kuulleet waan jonkun ihmeesti aikowan. Se elitistin kamala keksintö, jos muutamien vuosikymmenien rauhan-aika olisi weltostuttanut Lemminkäisen jälkeläiset semmoisiksi raukoiksi, että jättäisiwät kotimaansa juuri silloin kuin heille on kullekin sallittu tilaisuus, ollaksensa kelpaawia palvelemaan sitä sekä miekalla että auralla. Me Ameri-

kan suomalaiset, waikk’emme koskaan kehoita ketään keweämielisesti synnyinmaatansa jättämään, näemme ilolla, että raittiiden, ahkeroiden ja kunniallisten kansalaistemme joukko täälläkin vuosi wuodelta karttui. Etenkin kowa-onninen on täällä meidän keskuudessamme terwetullut, jolla tiedämme olewan halua karttamaan entisiä wirheitänsä. Mutta pelkuri – semmoisen ei pitäisi lähteä Amerikkaan, sillä kotona hänen häpeänsä jääpi vähemmän muilta huomaamatta, kuin täällä meidän pienessä, karaistussa joukossamme. Mutta jos löytynee meidän nuorten kansalaistemme joukosta joku semmoinen, joka tahtoo paeta Amerikkaan asewelwollisuuden tähden, niin me waroitamme heitä jo edeltäpäin, että eiwät ikinä ilmaise Amerikassa kenellekkään kansalaisuuttansa, waan panisiwat myssyn päähänsä ja alkaisiwat kehrätä rukilla elatustansa”.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteen

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku

Hae

HISTORIAALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L